

21/1957zach

~~21/1957zach~~

SZTUKA GRAFICZNA USA

PRACE ZOSTAŁY WYPOŻYCZONE PRZEZ NASTĘPUJĄCE INSTYTUCJE:

American Association of University Women

Grace Borgenicht Gallery

Julius Carlebach Gallery

Contemporary Arts, Inc.

Fogg Art Museum

Grand Central Moderns

Heller Gallery

Martha Jackson Gallery

Kootz Gallery

Meltzer Gallery

Metropolitan Museum of Art

Midtown Galleries

Milch Galleries

National Gallery of Art, Rosenwald Collection

Frank K.M. Rehn Gallery

Roko Gallery

Bertha Schaefer Gallery

Tom V. Schmitt

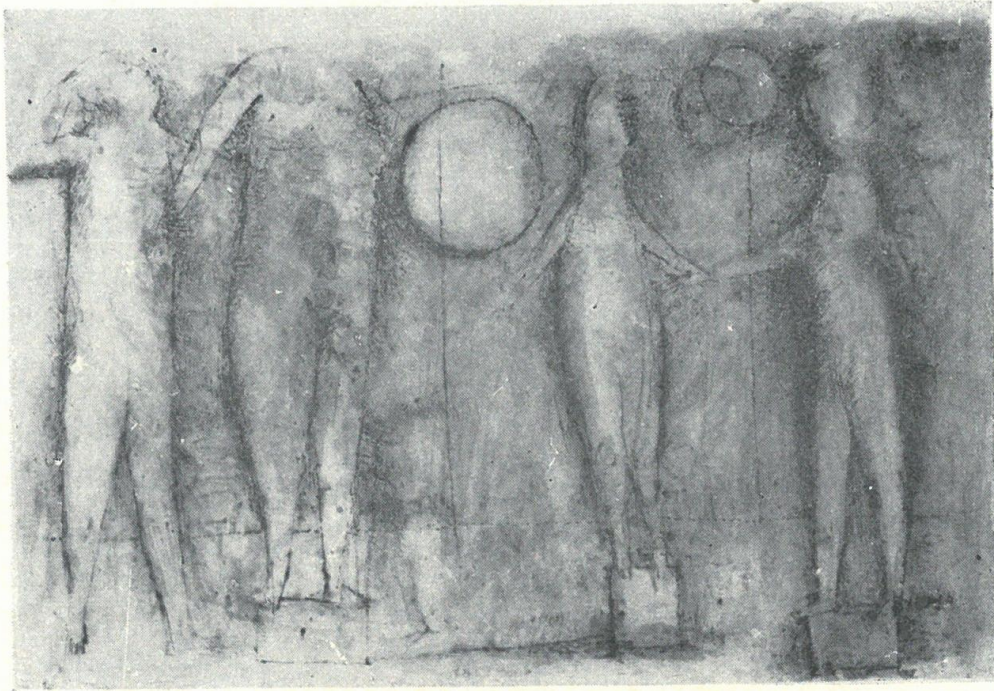
Maynard Walker Gallery

Weyhe Gallery

Willard Gallery

Zabriskie Gallery

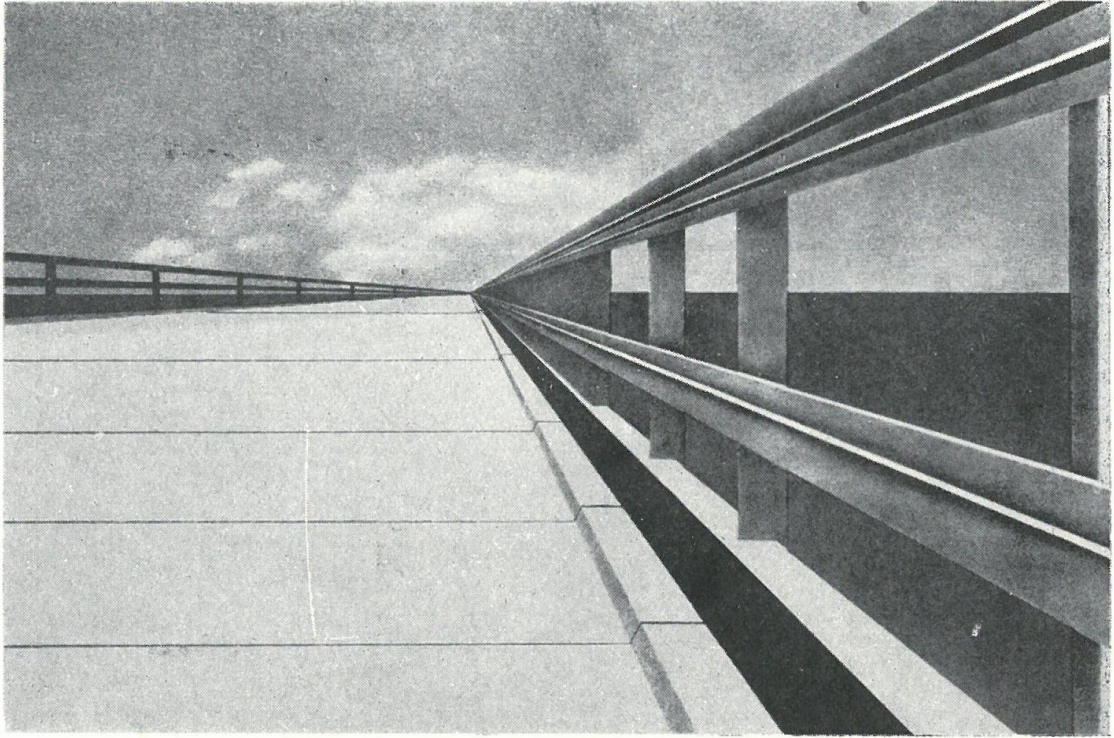
**Wystawa rysunków,
grafiki artystycznej
i akwarel
została zorganizowana staraniem
Ambasady U.S.A. w Polsce.
Materiał wystawowy
zebrała i opracowała
Pani Doris Meltzer
Dyrektor National Serigraph Society.**

19. Edward Giobbi. Kompozycja figuralna.

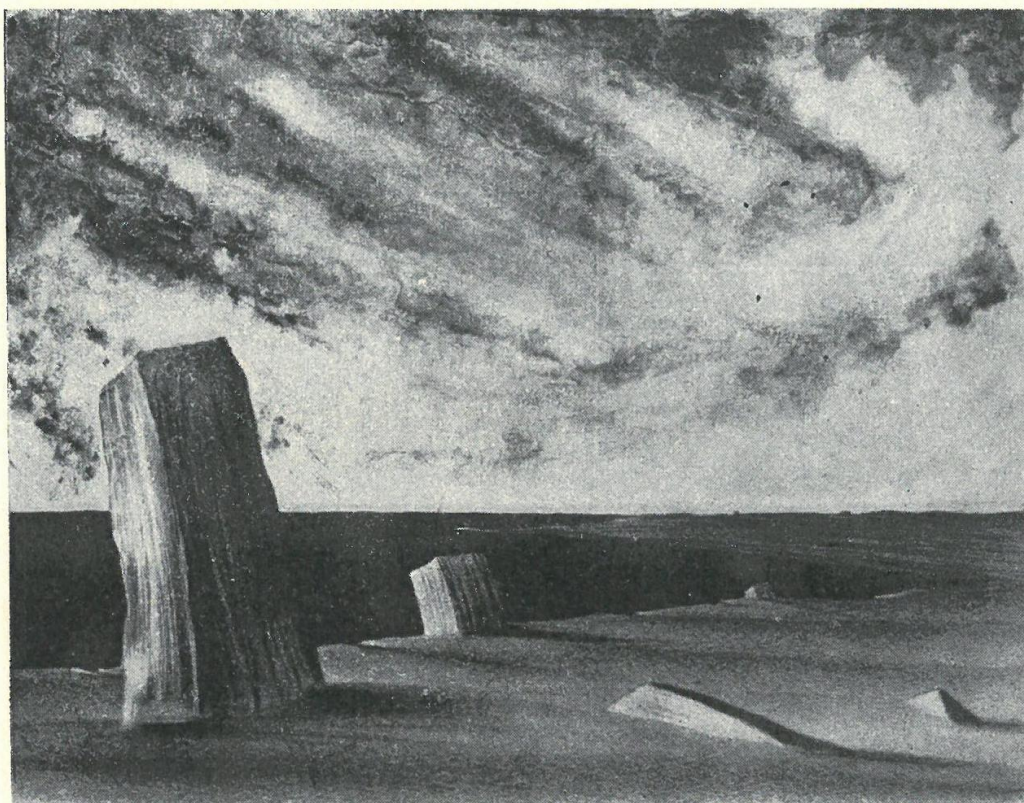
3. Dorr Bothwell. Ognisko na pustyni.

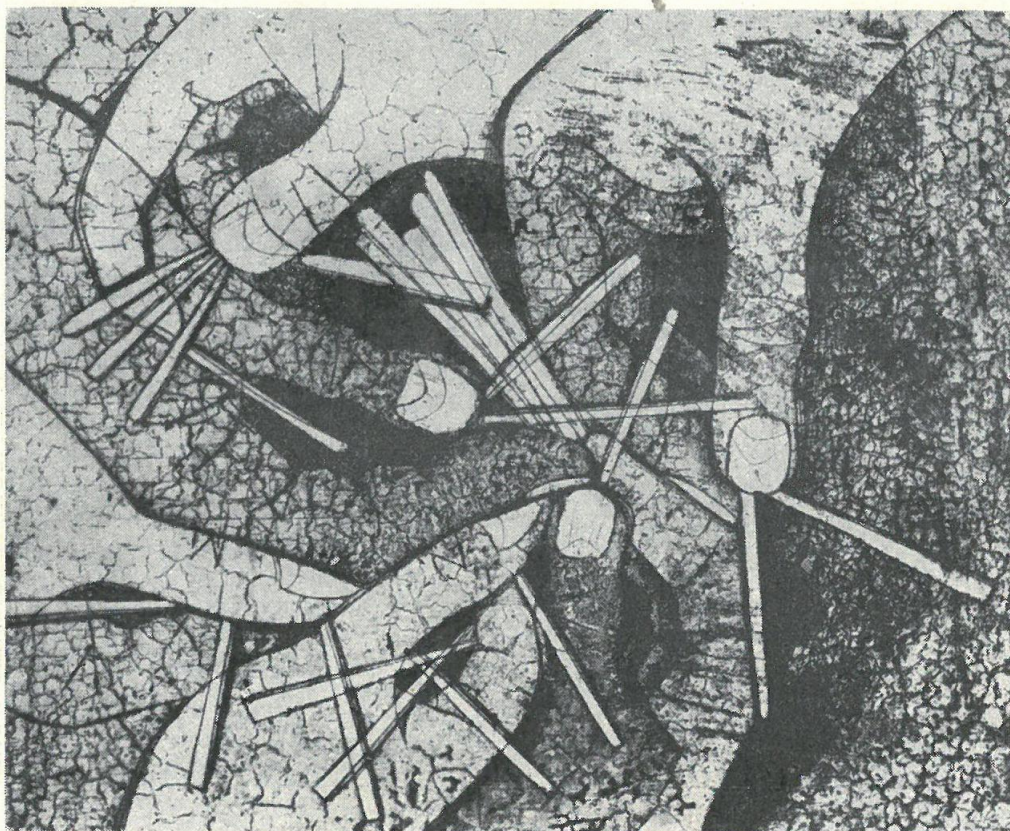
63. Ralston Crawford. Molo.

61. Warrington Colescott. Most nad cieśniną Carquinez.

67. Richard A. Florsheim. Brzeg morski.

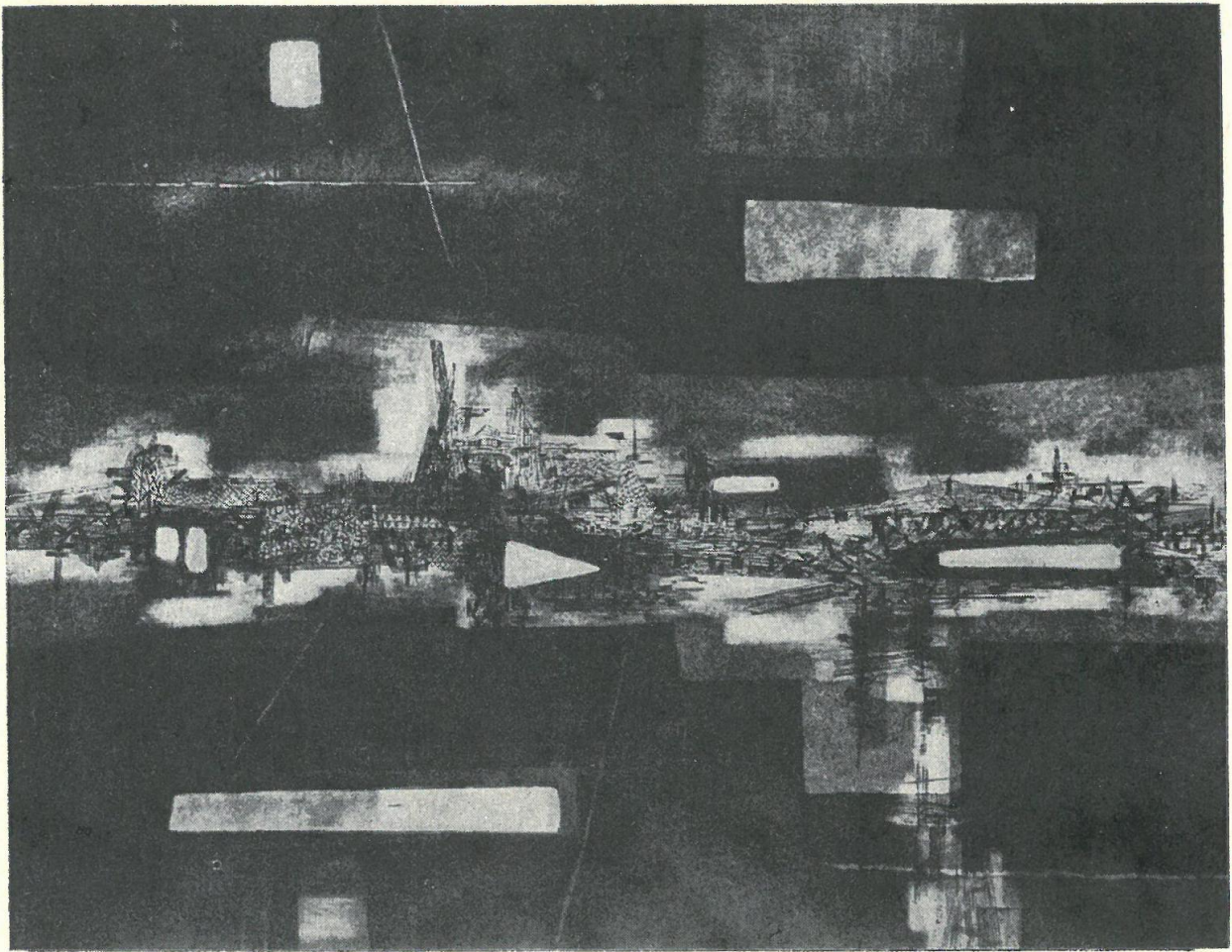
70. Gordon Gilkey. Czas.

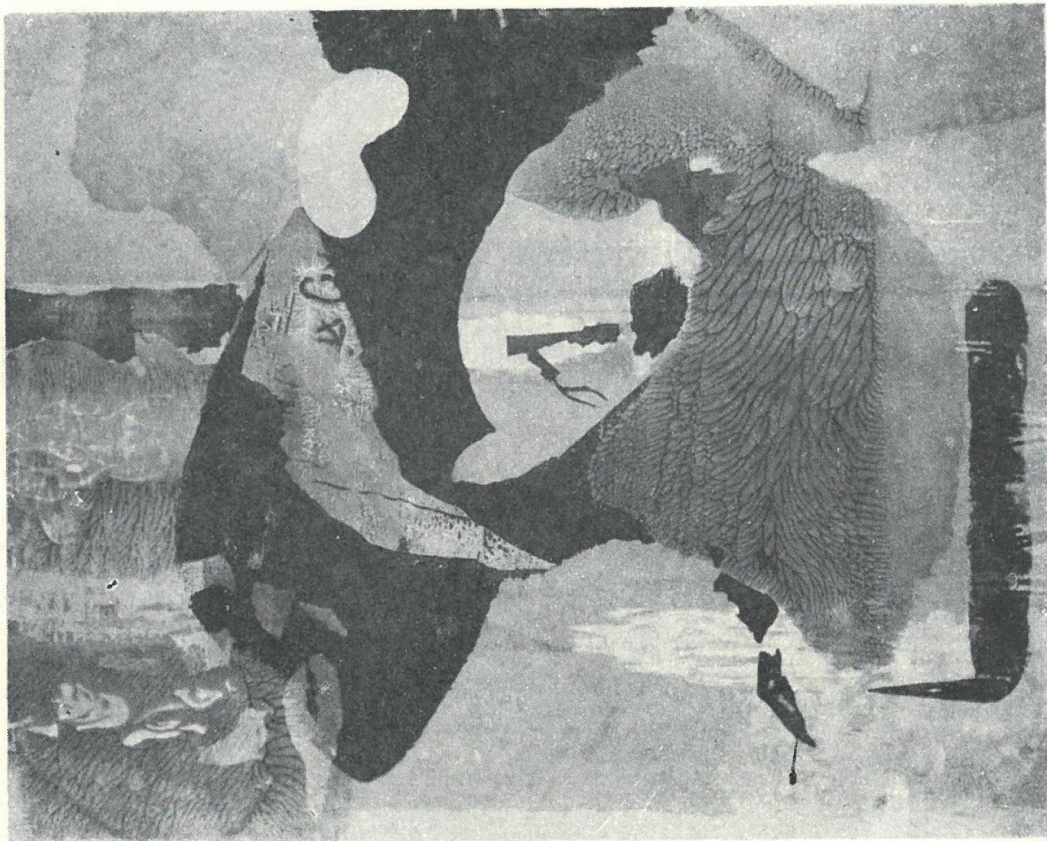
51. Irwing Amen. Spacer.

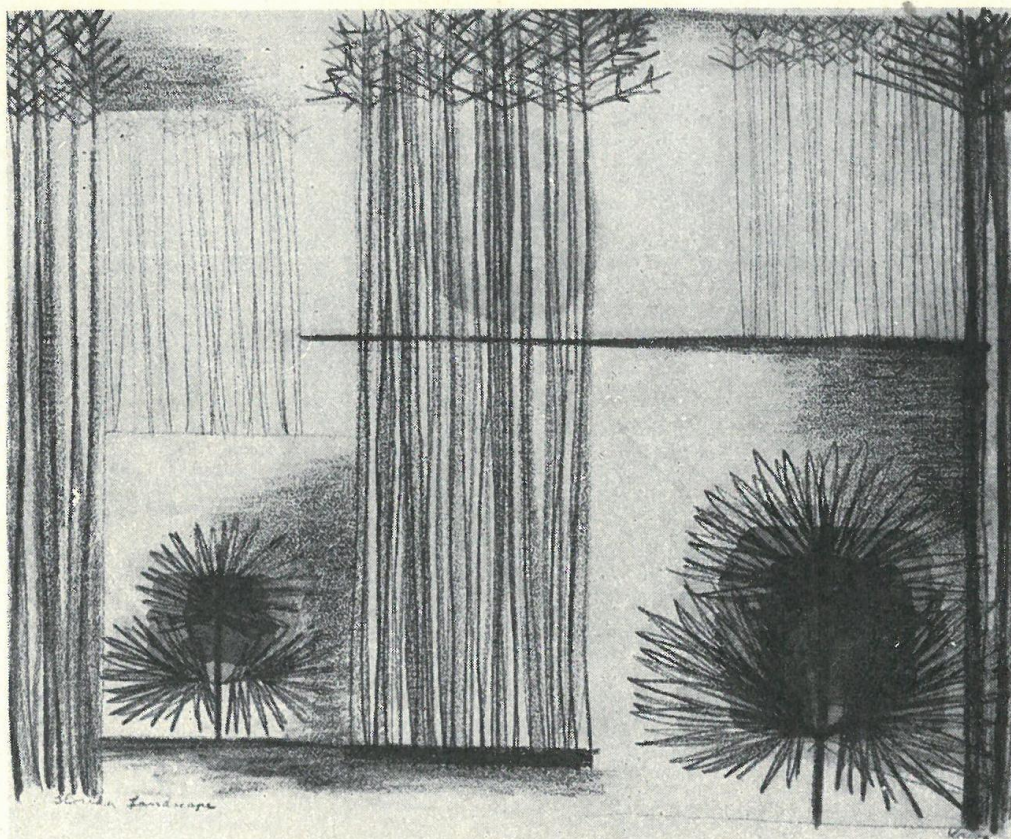
82. Sigmund Menkes. Bez tytulu.

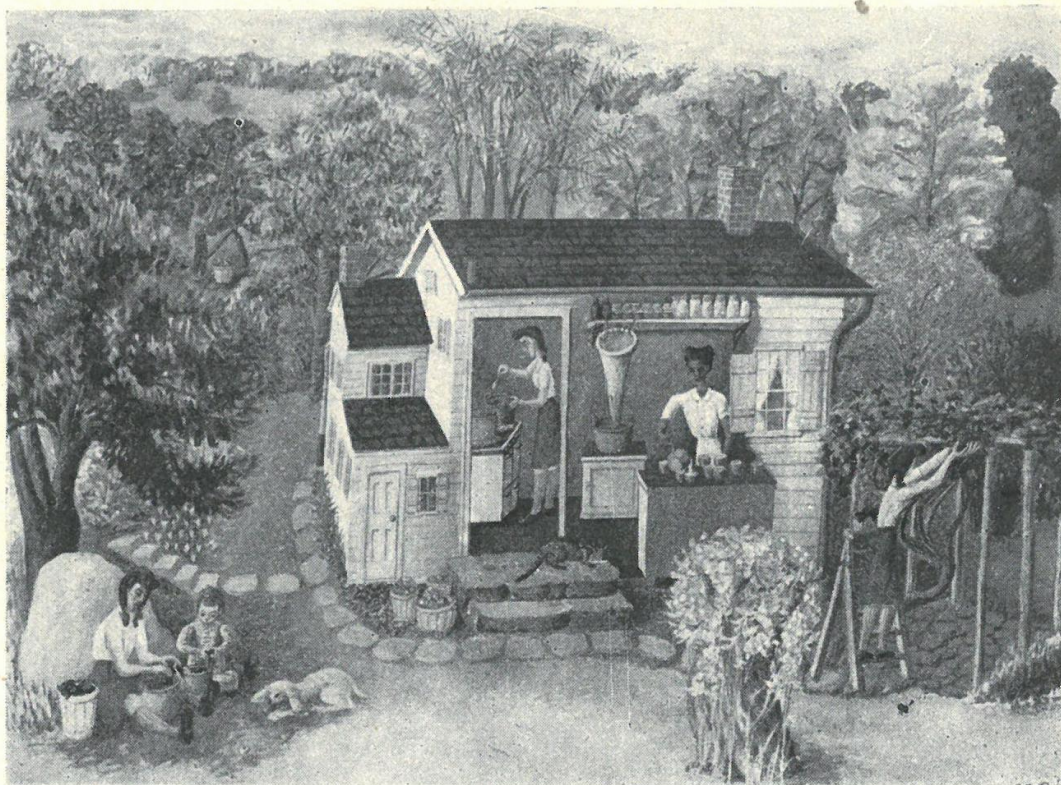
88. Gabor Peterdi. Milczący horyzont.

99. Sylvia Wald. Ciemne skrzydła.

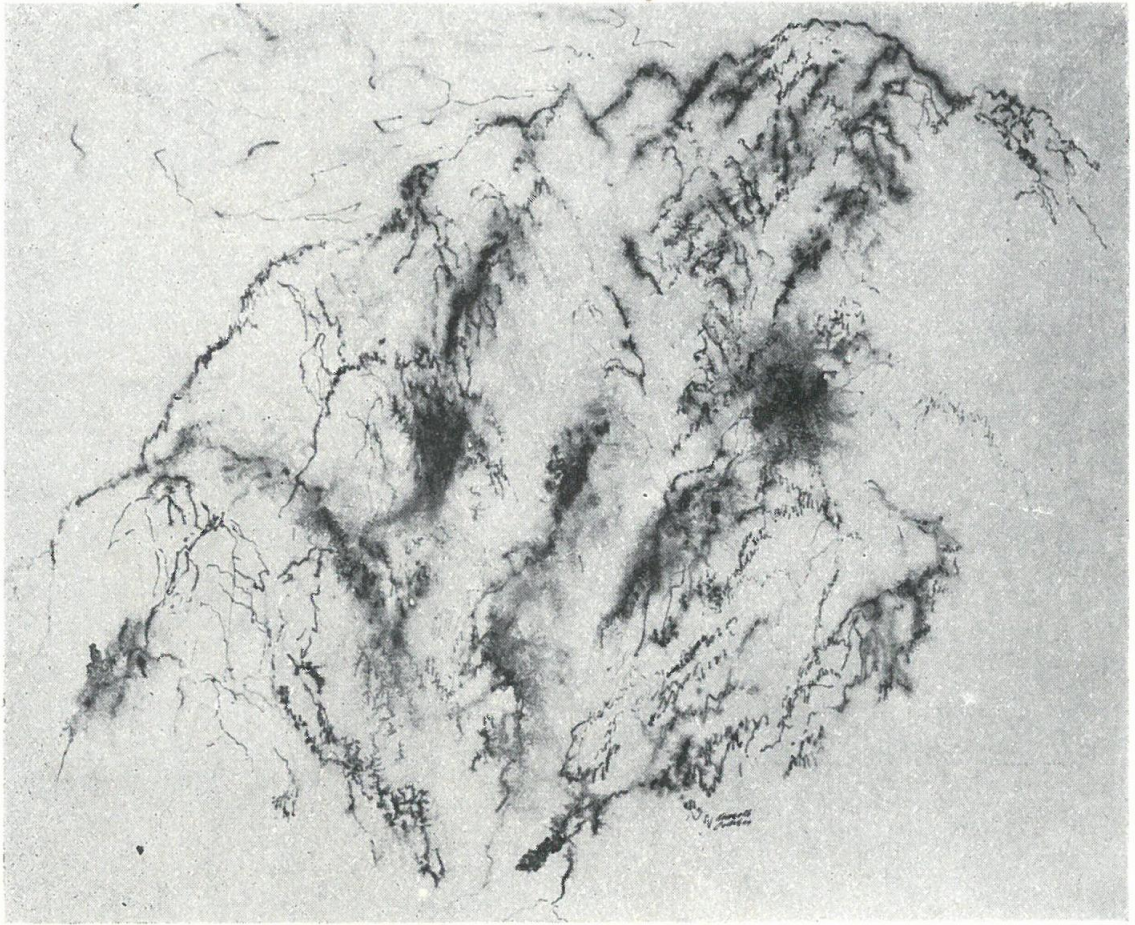
132. Florence Kawa. Krajobraz Florydy.

113. Lucille Corcos. Koniec lata.

11. Mary Cassatt. Fryzura.

7. Kenneth Callahan. Pejzaż górski.

5. Byron Browne. Dwie postacie.

14. Fred Forr. Rysunek.

1

BOHDAN URBANOWICZ

O SZTUCE AMERYKAŃSKIEJ

Wystawa rysunku, grafiki artystycznej i akwareli jest u nas pierwszym spotkaniem z dziełami artystów amerykańskich. Wystawa jak zapowiadają organizatorzy nie jest pełnym przeglądem całokształtu sztuki amerykańskiej. Nie będziemy więc na tej wystawie szukać chronologicznego układu czy systematyki kierunków artystycznych. Nie ma na wystawie monotypii Prendergasta, akwarel Marina, rysunków Kooninga, Tobeya i Pollocka, Brak Saula Steinberga, jednego z najprężniejszych i najmłodszych rysowników Nowego Świata.

Ocenimy na tej wystawie urodę, lekkość, często humor prac i ich dyskretną artystyczną, — z pełnym zainteresowaniem odkrywamy duże bogactwo nowych środków i rozwiązań technicznych. Musimy przy tym pamiętać o tradycyjnej roli dzieła prezentowanego się zagranicą. Dzieła odwołujące się do miejsca i powodu swego powstania. Celem artystycznej sprawy jest prosty i bezpośredni kontakt, dialog, odbiorcy z obrazem. Zauważają jednak, widać przychodzi na wy-

stawę z pewnym gotowym założeniem, szuka w obrazach odzwierciedlenia swoich potocznych wyobrażeń o kraju, w sztuce tego kraju. Dzieła sztuki współczesnej nie dostarczają jednak widzowi tak łatwego zewnętrznie odbicia jego wyobrażeń o pejzaży i obyczajach. Sztuka współczesna wymaga od odbiorcy twórczego współuczestnictwa. Dzieło sztuki powoli rozszerza wrażenia, rodzi nowe niespodziewane wnioski, stopniowo odsłania się szczególna atmosfera i odrębność artysty, ujawnia się charakter sztuki właściwy dla tego kraju.

Pierwszy raz w historii sztuki nowoczesnej, kilku malarzy amerykańskich uderzyło silnie w dotychczasowe konwencje europejskiej awangardy. Musie tutaj o wystąpieniu ekwipunku — malarzy — Szkoły Pacyfiku — Tobey, Graves, Pollock, Kooning upłynęło na kształtowanie się dzisiejszego obrazu sztuki światowej.

Po raz pierwszy w historii sztuki nowoczesnej — odrębność szkół amerykańskiej zostanie zadookumentowana.

Wydaje mi się, iż koniecznością będzie, dziś, na ile tej wystawy, szkicowe nakreślenie zasadniczych kierunków rozwoju sztuki amerykańskiej, zaakcentowanie przetrwania tej porażki — eklektycznej, młodej i bez tradycji sztuki, w odrębnej szkole artystycznej — jeden z czynników współtworzenia kultury artystycznej.

Różnorodność etnicznych i kulturalnych tradycji, ureszcie migracje artystów, — składają się na szczególnie złożony i interesujący nas problem formowania się odrębności tej sztuki. Pytanie „What is American?” przewija się w całej literaturze: (Michel Louis Coull, Frederic S. Wight, — John I. H. Bair podaje literaturę tego zagadnienia w *Modern American Art*, Harvard, 1954).

U podstaw sztuki amerykańskiej XVIII i początku XIX wieku działają jeszcze tradycje angielskiego purytanizmu z jego obrazobórczymi tendencjami (Coull).

Potrzebny plastyczny ówczesnego społeczeństwa wypełnia grafika ilustracyjna, albumy topograficzne i przyrodnicze. Naturalistyczne rysunki tej

grafiki — to John Singleton Cop-
ley z Bostonu, Wall, który wyda-
je w 1825 r. pejzaże — „Hudson
River Portfolio”. J. J. Audubon
opracowuje w Londynie (1827—
1838) kolekcję „Birds of
North America”. Dalej Thomas
Cole, a przede wszystkim twór-
ca amerykańskiej „Imagerie
d'Épinal” — John Whetten Elmi-
nger (1827—1869). Styl tej sztuki
graficznej ma jeszcze cechy
międzynarodowe, w atmosferze
sentymentalnej grafiki angielskiej.

L. Beau twierdzi, iż twórcą ame-
rykańskiej grafiki jest Thomas
Nast — kronikarz Wojny Domowej.
Joseph Pennel odrywa
pejzaż fabrykany. Na uwagę
zasługuje działalność Arthura
B. Daviesa.

Clen Coleman rozumie tak cha-
rakterystyczna dla amerykańskiej
sztuki tematykę miasta
i ulicy.

Nowy okres grafiki amerykańskiej
otwiera wystawa „Pięć-
dziesiąt lat Sztuki Stanów Zjed-
noczonych” w 1908 r. Wybitni
malarze amerykańscy Maurice
Prendergast (monotypie), John
Marin, Max Weber, Lionel Fein-
inger, po raz pierwszy, prezenta-
ją prace będące już wyrazem
nowoczesnych tendencji sztuki
europejskiej. Kierunki te ukró-
cie ujrzały się zrodzić, — w
ekspresjonizmie upowierdza
się Fuller, Friedlander, Kohn,
Vera Berdich. Romantyzm sur-
realistyczny Lopana i Wyetha.

Wystawa rysunków, grafiki artystycznej i akwarel, została zorganizowana staraniem Ambasady U.S.A. w Polsce. Materiał wystawy zebrala i opracowała p. Dorts Meltzer, dyrektor National Serigraph Society.

Organizatorzy wystawy stawiają sobie za zadanie zapoznać społeczeństwo europejskie z wyborem prac dających obraz bieżących kierunków artystycznych, prezentujących bogactwo poszukiwań technicznych. Natomiast wybór ten, jest daleki od zobrazowania całokształtu sztuki graficznej w U.S.A.

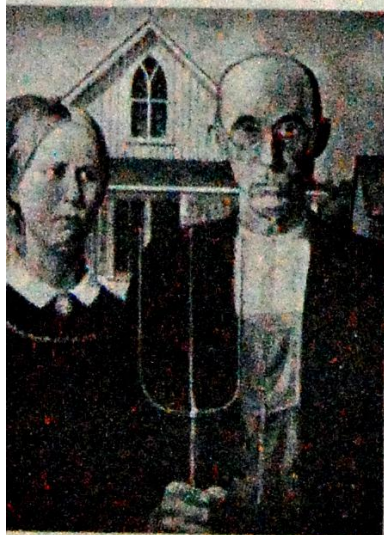
Warunki transportowe wystawy objazdowej ułożyły na ograniczenie jej rozmiarów uniemożliwiając np. wystawienie większych prac wykonanych ostatnio przez artystów amerykańskich. Wybór rysunków pochodzi ze zbiorów Fogg Art Museum, Rosenwald Collection oraz American Association of University Women, jak również z siedemnastu galerii sztuki w Nowym Jorku. Jesteśmy głęboko zobowiązani Metropolitan Museum of Art za użyczenie grafiki artystycznej ze swej bogatej kolekcji.

Wyboru akwarel dokonano z objazdowej wystawy „L'Aquarelle Contemporaine aux Etats Unies”, przebywającej dwa lata we Francji, a zorganizowanej pod protektoratem Sekcji Kulturalnej Ambasady Stanów Zjednoczonych i L'Action Française.

Na tym miejscu chcemy wyrazić podziękowanie Muzeum, Galeriom i Artystom za wypożyczenie prac na wystawę.

1. Edward Hopper, *Paranek niedzielnym*
2. Grant Wood, *Cotygi amerykańskie*
3. Morris Hirshfeld, *Alti w ośnie*

2

Swoisty realizm socjalny prze-
bija w pracach Coena, Kupfer-
mana, Landecka, Neutouza i Wil-
sona. Pojawia się nowa techni-
ka, nieznamą Europie serigrafia —
(rodzaj litografii).

Szeroką popularność zdobył
grafika „społeczna” W. Grop-
pera, a przede wszystkim twór-
czość satyryczna tak popular-
nego w naszym środowisku gra-
ficznym — Saula Steinberga.
Spraw grafiki nie należy jednak
odrzucać od biegu i rozwoju
malarstwa.

Obok grafiki w początkach XIX
wieku ważne znaczenie ma
twórczość bezimiennych „pry-
mitiwów”, amerykańskich Por-
trety, pejzaże, sceny rodzajowe.
Do tradycji tej sztuki „awantur-
realistów” nawiązą w latach

3

4

dwadziesiątym naszego stulecia malarze „American Scene”. Atmosfera tej sztuki oddziała również na bieżącą twórczość i Ben Shahn. W końcu XIX wieku pierwsze importy sztuki europejskiej idą jeszcze po ławej drodze pompierskiego mieszczańskiego gustu.

Pierwsi szerzej znani malarze amerykańscy jak Whistler czy impresjonista Mary Cassatt malują zagranicą, nie oddziałując na prowincjonalizm atmosfery artystycznej ówczesnej Ameryki. Dopiero działalność artystyczna i pedagogiczna Maurice Prendergasta (1859–1924) ma decydujące znaczenie dla przyszłości sztuki amerykańskiej.

Prendergast, rzeźbielnik Senratta, jest ściśle związany z kręgiem postimpresjonistów. Sztuka blińska twórczości Vanhorda i Bonnarda. Wokół Prendergasta tworzy się około 1908 r. tak zwana „Ashcan School”, głosząca ha-

sto walki z donijczasowym eklektyzmem sztuki amerykańskiej. „Jest się bliżej natury malując biednych niż bogatych”.

Realizm sentymentalny i społeczny. W miejsce nim tańczących w gaju. – pojawiają się na obrazach, bawiące się, pod słupami kolei, dziewczęta przedmieść nowojorskich. (Sloan, Glacens, Shinn, po tym Bellows) kontynuują tę drogę w latach międzywojennych twórcy „American Scene”. Najwybitniejsi reprezentanci tej szkoły to Charles Burchfield, a przede wszystkim Edward Hopper (ur. 1882 r.). – „chcę przełożyć najciszej, jak tylko można, moje intymne przeżycia wobec świata”. Realizm nieprawdopodobnej obserwacji, atmosfera pustki i nostalgii.

Ideologią „American Scene” staują program postulowanej „amerykańskości” sztuki. Tendencje te, sprzyjają uznaniu wartości współczesnych „nał – malarzy niedzielnych”. Picket, Kane, Grandma Moses oraz Hirschfeld. W syntezie tych tendencji znajduje się wybitna twórczość Ben Shahn (ur. 1890 r.). – „Misją sztuki jest przypomnienie człowiekowi od czasu do czasu iż jest istotą ludzką”. I znów sztuka „no man's land”, nędznych przedmieść, zagubionych w cywilizacji technicznej samotnych ludzi.

Linie satyry społecznej kontynuuje William Gropper, Jack Levine, surrealista Peter Blume.

Uderzają nas w twórczości tych artystów cechy ostrej obserwacji życia, techniczność, ekspresyjna atmosfera swoistej romantyki. Podobne cechy artystów amerykańskich zauważył już w roku 1815 anonimowy pisarz: „malarze amerykańscy charakteryzują się przenikliwością obserwacji, prawdą i starannością” (Cpt. J. Baur).

Tendencjom izolacjonistycznym w sztuce amerykańskiej przeciwstawił się już w końcu XIX wieku J.J. Jarves „nikt nie myśli o tworzeniu ugiętej szkoły nauki etyki czy fizyki, dlaczego proponuje się to sztuce”.

John I. H. Baur twierdzi, iż w Stanach Zjednoczonych zarysowują się oddawna dwie koncepcje pojęcia sztuki amerykańskiej. Pierwsza z tych koncepcji budowana na psychologii „common man’a” prowincji i Middle West'u, charakteryzuje się tendencjami tradycjonalizmu i izolacji sztuki. Druga charakterystyczna dla środowiska Wschodniego Wybrzeża, wielkich miast Nowego Jorku i San Francisco – szuka rozwiązania przyszłości sztuki na drodze asymilacji światowych źródeł myśli i sztuki. Słabością teoretyczną pierwszej koncepcji jest niemożność uzyskania zgody na definicję „amerykańskości”. Myśl krytyczna pomaga bowiem w objaśnieniu

tendencji przeszłości, ale nie może tworzyć recepty dla sztuki aktualnej.

W 1913 r. ma miejsce w Nowym Jorku wielka retrospektywa awangardowej sztuki francuskiej „Armory Show”. Braque, Matisse, Picasso, Léger, Duchamp. Założenia europejskiej myśli artystycznej podejmują wybitni malarze amerykańscy jak John Marin (1870–1954) – bliski poszukiwań Delaunaya, futurysta amerykański Joseph Stella, ekspresjonista Max Weber, dalej pejzażyści fabryki i miastowy – dziś abstrakcjonista – Demuth, Sheller, Georgia O'Keefe, Spencer, Davis, Arthur C. Dove, Motherwell, surrealiści Yasuo Kuniyoshi, Roberto Matta Echaurren.

Okres międzywojenny przypomnieć się wyjątkowe odwołanie wybitny artystycznej. – wystawy, zakupy europejskich malarzy awangardowych.

Kandiański i Archipenko pracują w Stanach. Chronią się tutaj przed prześladowaniami w Niemczech – (George Grosz, Laszlo Moholy – Nagy, wróci do kraju współtwórca Bauhausu Lyonel Feininger). W okresie drugiej wojny pracują w Stanach Léger, Mondrian, Ozenfant, Max Ernst, Tanguy. Urywają się w tym czasie kontakty artystów z Paryżem, przychodzi w sztuce amerykańskiej okres przemyslenia, skupienia i przemyślenia formalnej problematyki École de Paris.

W latach 1946–1949 San Francisco staje się centrum awangardy artystycznej.

Profesor z Seattle, Mark Tobey (1890) i Morris Graves skupiają grupę młodych malarzy amerykańskich. Tobey i Graves spędzili lata na wyspach Pacyfiku i w Japonii. W sztuce ich zarysowują się wpływy kultury Dalekiego Wschodu i kaligrafii japońskich. Wkrótce dołączą się do tej „Szkoły Pacyfiku” – Rothko, Stamos oraz Hoffman, Kline, Archile Gorky (zmarł w 1948 r.), Sam Francis, a przede wszystkim wielkie indywidualności artystyczne – Jackson Pollock (1912–1956), oraz Willem de Kooning. Wystawa „Informel” w 1951 r. w Paryżu, zorganizowana przez Michel Tapié, z udziałem kilku malarzy amerykańskich, ponownie znaczenie i stanowisko tej szkoły amerykańskiej w dzisiejszym malarstwie awangardowym.

Wkrótce też zwyciężają Paryż, upamięnia się szereg z tych twórców jako malarzy École de Paris.

W 1956 r. biorą udział Amerykanie w Biennale w Wenecji. „Malarze amerykańscy malują miasto” – basła wystaw. Na wystawie znajdują się realistyczne i społeczne dzieła Ben Shahn, pejzaż nostalgiczny Hoppera, perspektywę lotniska

Johna Hultberga, surrealizm naturalistyczny Allinghata i Tokera, a obok obizwomic ekspresyjne płótna, o skłębionej fakturze Pollocka, abstrakcje Kline'a, zmiotłone zmysłowe obrazy de Kooninga i fińskie orientalne, nieskończonych skłębionych form Tobey'a.

Dzieła różnych założeń treściowych i formalnych ujawniają tutaj tylko dwie strony charakterystycznej atmosfery – biogony bezkompromisowego te-

6

alizmu i abstrakcjonizmu ekspresyjnego.

Ameryka wieżowców Manhattanu odsłania, w dziełach tych najlepszych artystów, niespodziewanie, wspólny nam wszystkim niepokój i troskę o prąde cywilizacji i horyzonty ludzkiego życia.

Odrębności sztuki amerykańskiej nie stworzyło postulowane

7

5

4. Jackson Pollock, „No 12”
5. Francis Kline, „Nowy Jork”
6. Lyonel Feininger, „Okna fabryki w Manhattan”
7. Ben Shahn, „Kompozycja z pięcioma klarnetami”

BOHDAN URBANOWICZ

r y s u n k i

- ALEXANDER ARCHIPENKO (ur. 1887, Rijon)
1. Collage, ul. Weyhe Gallery, ołówek i collage
2. Akt, ul. Weyhe Gallery, ołówek
- DORR BOWEN (ur. 1902, San Francisco)
3. Ognisko na pustyni, 1955 ul. Fogg Art Museum, piórko, tusz i kredka
4. Pustynny miast z deszczem, 1955 ul. Fogg Art Museum, pedzel i tusz
- BYRON BROWNE (ur. 1907, Nowy Jork)
5. Dwie postacie, 1947 ul. Grand Central Moderns, tusz
- CHARLES BURCHFIELD (ur. 1893, Ashtabula Harbor, Ohio)
6. Nad drogą, 1938 ul. Frank R. M. Rehn Gallery, kredka i węgiel
- RENNETH CALLAHAN (ur. 1906, Stan Waszyngton)
7. Pejzaz górski I, seria 2, 1952 ul. Magnard Walker Gallery, tusz i akwarela
8. Pejzaz górski II, seria 2, 1952 ul. Magnard Walker Gallery, tusz i akwarela
- RHYS CAPARN (ur. 1909, Nowy Jork)
9. Roślina, 1955 ul. Fogg Art Museum, pastel i ołówek
10. Roślina, 1955 ul. Fogg Art Museum, ołówek
- MARY CASSATT (1845-1926, Allegheny City, Pensylwania)
11. Fryzura, ul. National Gallery of Art, Rosenwald Collection, ołówek
- EDWARD CHAVEZ (ur. 1916, Nowy Meksyk)
12. Oberwanie chmury, 1955 ul. Heller Gallery, węgiel
- LILY CUSHING (ur. 1909, Newport, Rhode Island)
13. Odpoczynek, 1953 ul. Magnard Walker Gallery, ołówek
- FRED FARR (ur. 1914, St. Petersburg, Floryda)
14. Rysunek, 1955 ul. Bertha Schaefer Gallery, tusz
15. Rysunek, 1955 ul. Bertha Schaefer Gallery, tusz
- MADELEINE GERIERE (ur. 1919, Zurych, Szwajcaria)
16. Zwierzę księżycowe, 1955 ul. Meltzer Gallery, piórko i tusz
17. Dwie syreny, 1956 ul. Fogg Art Gallery, piórko i tusz
- EDWARD GIOBBI (ur. 1926, Waterbury, Connecticut)
18. Bukiet, 1956 ul. Roko Gallery, piórko i tusz i akwarela
19. Kompozycja litograficzna, 1956 ul. Roko Gallery, piórko i tusz i akwarela
- MORRIS GRAVES (ur. 1916, Fox Valley, Oregon)
20. Wpływ smierci, 1941 ul. American Association of University Women, ołówek
- MARSDEN HARTLEY (1877-1943, Lewiston, Maine)
21. Symbol, ul. Martha Jackson Gallery, małka kredka
22. Bez tytułu, 1932 ul. Bertha Schaefer Gallery, ołówek
- JOHN HULTBERG (ur. 1922, Berkeley, Kalifornia)
23. Bez tytułu, ul. Martha Jackson Gallery, pedzel i tusz
- ANGELO IPPOLITO (ur. 1922, Włochy)
24. Rysunek, 1954 ul. Bertha Schaefer Gallery, tusz
- MITCHEL JAMIESON (ur. 1915, Maryland)
25. Pojęzyciu, 1956 ul. Magnard Walker Gallery, piórko i tusz
- PAUL JENKINS (ur. Kansas City, Missouri)
26. Niemowa, 1955 ul. Martha Jackson Gallery, tusz
- WALTER KAMYS (ur. 1917, Chicago)
27. Katedra, 1956 ul. Bertha Schaefer Gallery, tusz
28. Los Alamos, 1956 ul. Bertha Schaefer Gallery, tusz
- MORRIS KANTOR (ur. 1896, Rosja)
29. Przerazona kobieta, 1946 ul. Frank R. M. Rehn Gallery, ołówek
- ROBERT LELAND RILEY (ur. 1924, Fall River, Massachusetts)
30. Rysunek, 1955 ul. Meltzer Gallery, technika plastikowa
- GASTON LACHAISE (1882-1935, Paryż)
31. Akt, ul. Weyhe Gallery, ołówek
- ROBERT LAURENT (ur. 1890, Concarnou, Francja)
32. Oset, ul. Weyhe Gallery, ołówek
- VINCENT LONGO (ur. 1923, Nowy Jork)
33. Bez tytułu, ul. Zabriske Gallery, piórko i tusz
- EZIO MARTINELLI (ur. 1913, Union City, New Jersey)
34. Rysunek, 1953 ul. Willard Gallery, piórko i tusz
35. Siedem form organicznych, ul. Willard Gallery, piórko i tusz
- GEORGE MORRISON (ur. 1919, Minnesota)
36. Antibes, 1952 ul. Grand Central Moderns, piórko i tusz
- LOWEIJ. NAEVE (ur. 1917, Bronson, Iowa)
37. Ludzie na łące, ul. Weyhe Gallery, piórko i tusz
38. Wglorzeże morskie, ul. Weyhe Gallery, piórko i tusz

- GEORGIA O'REEFE (ur. 1887, Sun Prairie, Wisconsin)
39. Kwiat banana, 1933 ul. American Association of University Women, rys. węglem
- ROBERT ANDREW PARRER (ur. 1927, Norfolk, Wirginia)
40. Czerdziesta druga alica, 1956 ul. Roko Gallery, tusz i akwarela
- TOM V. SCHMITT (ur. 1929, Columbus, Ohio)
41. Leśne podszycie, 1956 ul. artysty, rys. pedzlem
42. Tundra, 1956 ul. artysty, rys. pedzlem
- CHARLES SELIGER (ur. 1926, Nowy Jork)
43. Koniczyna, 1951 ul. Willard Gallery, piórko i tusz
44. Trauma, 1953 ul. Willard Gallery, ołówek
- EDWARD JOHN STEVENS (ur. 1923, Jersey City, New Jersey)
45. Tancerz z Gombeg, 1951 ul. Weyhe Gallery, tusz
- JOACHIM H. THEMAL (ur. 1911, Koeslin, Niemcy)
46. Pięć postaci, 1956 ul. Julius Carlebach Gallery, tusz
47. Wpływające się postacie, 1956 ul. Julius Carlebach Gallery, tusz
- JEAN (JONES) WATTS (ur. Nowy Jork)
48. Gra w baseball, ul. Magnard Walker Gallery, piórko i tusz
49. Epizod z wyprawy na Biegun Północny, 1950 ul. Magnard Walker Gallery, piórko i tusz
- JAMES ABBOTT Mc NEILL WHISTLER (1834-1903, Lowell, Massachusetts)
50. Panna Cumberlege, ul. National Gallery of Art, Rosenwald Collection, piórko i tusz

g r a f i k a

zbiory Metropolitan Museum of Art

- IRVING AMEN (ur. 1918, Nowy Jork)
51. Spacer, 1948 drzeworyt
- LEONARD BASKIN (ur. 1922, New Brunswick, New Jersey)
52. Przestraszony chłopiec i jego pies, drzeworyt
- JOHN BERNHARDT (ur. 1921, Indianapolis, Indiana)
53. Miasto, 1954 drzeworyt
- DORR BOWEN (ur. 1902, San Francisco)
54. Majorka, 1957 serigrafia
- FISKE BOYDE (ur. 1895, Filadelfia)
55. Gmach sądu w Johnstonu, 1955 drzeworyt
- HOWARD BRADFORD (ur. 1919, Toronto, Kanada)
56. Przystań, 1955 serigrafia
- LOUIS BUNCE (ur. 1907, Lauder, Wyoming)
57. Okna w lesie, 1946 serigrafia
- MARY CASSATT (1845-1926, Allegheny City, Pensylwania)
58. Sara w płaszczu i kapeluszu, litografia
- MINNA CITRON (ur. 1896, Newark, New Jersey)
59. Małe w sieci, technika mieszana
- GLENN O. COLEMAN (1887-1932, Springfield, Ohio)
60. Zajazd „Pod pierwszą miłą”, litografia
- WARRINGTON COLESCOTT (ur. 1915, Oakland, Kalifornia)
61. Most nad cieśniną Carquinez, 1952 serigrafia
- SIOSTRA MARY CORITA (ur. 1918, Fort Dodge, Iowa)
62. Początek cudów, 1953 serigrafia
- RALSTON CRAWFORD (ur. 1906, St. Catherine's, Ontario, Kanada)
63. Molo, litografia kolorowa
- ZULEMA DAMIANOVICH (ur. 1922, Buenos Aires)
64. Com Barrios, 1956 serigrafia
- ARTHUR B. DAVIES (1862-1928, Utica, Nowy Jork)
65. Repy zieleni nad rzeką Hudson, litografia
- WORDEN DAY (ur. 1916, Columbus, Ohio)
66. Tomul, 1951 drzeworyt
- RICHARD A. FLORSHEIM (ur. 1916, Chicago)
67. Brzeg morski, litografia
- ANTONIO FRASCONI (ur. 1919, Buenos Aires)
68. Jesteśmy razem, 1951 drzeworyt
- JAN GELB (ur. 1906, Nowy Jork)
69. Panama, 1954 akwaforta
- GORDEN GILBEY (ur. 1912, Oregon)
70. Czas, akwaforta
- PHILIP HICEEN (ur. 1910, Lyon, Massachusetts)
71. Ciemny księżyc, 1956 serigrafia

SHEILA BOYD HOERMANN

72. Nastrożone pióra, 1954 drzeworyt

WINSLOW HOMER (1836 - 1910, Boston, Massachusetts)

73. Zabawa „Podaj mi batik”, akwaforta

EDWARD HOPPER (ur. 1882, Nyack, Nowy Jork)

74. Fortyfikacje, akwaforta

HANS JELINEK (ur. 1910, Wiedeń)

75. Ryba w odmiecie, litografia kolorowa

ROBERT LELAND RILEY (ur. 1924, Fall River, Massachusetts)

76. 52 - 17, 1952 serigrafia

EDWARD LONDON (ur. 1911, Hartford, Connecticut)

77. Gotyk, 1954 serigrafia

BORIS MARGO (ur. 1902, Wołoczyska, Rosja)

78. Pole genetyczne, cellocut

JOSEPH MARGULIES (ur. 1896, Wiedeń)

79. Zaukający typ człowieka ze Wschodu, litografia

HENRY MARH (ur. 1915, Brooklyn)

80. Zwierec, 1950 serigrafia

ROBERT MARX (ur. 1925, Niemcy)

81. Zderzenie, 1953 linoryt

SIGMUND MENKES (ur. 1896, Luźna)

82. Bez tytułu, litografia

SEONG MOY (ur. 1921, Kanton, Chiny)

83. Plakat, 1954 drzeworyt barwny

THOMAS NAST (ur. 1840 - 1902, Landau, Bawaria)

84. Portret artysty, litografia

FREDERICH O'HARA (ur. 1904, Ottawa, Kanada)

85. Jeźdźcy, drzeworyt kolorowy

JOSEPH PENNELL (1860 - 1926, Filadelfia)

86. Budowa służby Pedro Miguel, 1912 litografia

JACK PERLMUTTER (ur. 1920, Nowy Jork)

87. Półmrok, litografia barwna

GABOR PETERDI (ur. 1915, Budapeszt)

88. Milczący horyzont, 1954 technika mieszana

LEONARD PYTLAK (ur. 1910, Newark, New Jersey)

89. Skamieliny pompejańskie, serigrafia

BERNARD BÉDER (ur. 1899, Czerniowce, Rumunia)

90. Kwiat za drzewami, 1953 drzeworyt

HILDA D. ROBBINS (ur. 1910, Atlanta, Georgia)

91. Wczesna odwilż, 1956 serigrafia

ANNE RYAN (ur. 1889, New Jersey)

92. Przestraszony ptak, 1946 drzeworyt barwny

LOUIS SCHANKER (ur. 1903, Nowy Jork)

93. Kola, 1950 drzeworyt barwny

KARL SCHRAG (ur. 1912, Karlsruhe, Niemcy)

94. Refleksy i wiatr, 1953 akwaforta z akwatinta

KURT SELIGMANN (ur. 1900, Bazylea, Szwajcaria)

95. Wspomnienie z Ameryki, 1950 akwaforta

NAHUM TSCHACBASOV (ur. 1899, Baku)

96. Ptak, 1947 technika mieszana głównie akwaforta

JANET TURNER (ur. 1914, Kansas City, Missouri)

97. Perliczki, 1951 linoryt

MARY VAN BLARCOM (1913 - 1953, Newark, New Jersey)

98. Marcowy wiatr, 1947 serigrafia

SYLVIA WALD (ur. 1914, Filadelfia)

99. Ciemne skrzydło, 1954 serigrafia

EMIL WEDDIGE (ur. 1907, Ontario, Kanada)

100. Żniwa, litografia barwna

CHARLES BURCHFIELD (ur. 1893, Ashtabula, Harbor, Ohio)

106. Diamentowy smęgi, 1950 ul. Frank K. M. Behn Gallery, akwarela

GENE CHARLTON (ur. 1909, Cairo, Illinois)

109. Sosna, 1953 ul. Willard Gallery, akwarela

GEORGE CONSTANT (ur. 1892, Grecja)

110. Słonecznik królowej, 1947 ul. Grace Borgenicht Gallery, akwarela

111. Martwa natura, 1947 ul. Grace Borgenicht Gallery, akwarela

FRED CONWAY (ur. 1900, St. Louis, Missouri)

112. Wzgórze, 1950 ul. Grand Central Moderns, akwarela

LUCILLE CORCOS (ur. 1908, Nowy Jork)

113. Routee lata, 1942 ul. Grand Central Moderns, akwarela

DOROTHY DEHNER (ur. 1906, Cleveland, Ohio)

114. Lemi dzień, 1953 ul. Willard Gallery, akwarela

115. Kwiśnię, 1953 ul. Willard Gallery, akwarela

LAMAR DODD (ur. 1909, Georgia)

116. Port w niedzielę, 1953 ul. Grand Central Moderns, akwarela

117. Wioska Stonington, 1953 ul. Grand Central Moderns, akwarela

ETHEL EDWARDS (ur. 1919)

118. Gniazdo, 1951 ul. Grand Central Moderns, akwarela

JIMMY ERNST (ur. 1920, Brühl, Niemcy)

119. Wycieczka nie ma R, 1949 ul. Grace Borgenicht Gallery, akwarela

BETTY ESMAN (ur. 1915, Nowy Jork)

120. Tancerki z Krety, 1952 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

121. Dama z Krety, 1952 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

ILSE GETZ (ur. 1917, Norymberga)

122. Krajobraz Nowej Anglii, 1952 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

123. Port Stonington, 1952 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

XAVIER GONZALES (ur. 1904, Hiszpania)

124. Tamy, 1953 ul. Grand Central Moderns, akwarela

FRANK GOVAN (ur. 1916, Arkansas)

125. Krajobraz Arkansas, 1952 ul. Meltzer Gallery, akwarela

MORRIS GRAVES (ur. 1910, Fox Valley, Oregon)

126. Ptaszek w masce, 1953 ul. Willard Gallery, akwarela

BALCOMB GREENE (ur. 1904, Niagara Falls)

127. Powstanie postaci, 1952 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

128. Studium uloczeń, 1952 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

SIV HOLME (ur. 1914, Skutskær, Szwecja)

129. Postać I, 1954 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

MARTHA VISSERT HOOFT (ur. 1915, Buffalo, Nowy Jork)

130. Ruch bez czasu, 1952 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

131. Dreczyciel, 1952 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

FLORENCE KAWA (ur. 1915, Weyerhaeuser, Wisconsin)

132. Krajobraz Florydy, 1952 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

DONG KINGMAN (ur. 1911, San Francisco)

133. Miasto w śniegu, 1948 ul. Midtown Galleries, akwarela

MICHAEL LERARIS (ur. 1907, Nowy Jork)

134. Tancerki, ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

135. Pelargonie, 1951 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

DOUGLAS LOCKWOOD (ur. 1905, Flint, Michigan)

136. Krajobraz I, 1949 ul. Willard Gallery, akwarela

137. Krajobraz II, 1950 ul. Willard Gallery, akwarela

EINAR LUNDEN (ur. 1923, Nowy Jork)

138. Nadchodząca mgła, 1953 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

REGINALD MARSH (1896 - 1954, Paryż)

139. Młoda dziewczyna, 1951 ul. Frank K. M. Behn Gallery, akwarela

EZIO MARTINELLI (ur. 1913, Union City, New Jersey)

140. Szkieł do rzeźby II, 1949 ul. Willard Gallery, akwarela

HANS MOLLER (ur. 1905, Wuppertal-Barment, Niemcy)

141. Krajobraz, 1948 ul. Grace Borgenicht Gallery, akwarela

142. Zachód słońca I, 1948 ul. Grace Borgenicht Gallery, akwarela

ISAAC LANE MUSE (ur. 1906, Maysville, Kentucky)

143. Dwoje dzieci, 1954 ul. Bertha Schaefer Gallery, akwarela

ARTHUR OSVER (ur. 1912, Chicago)

144. Metalowe kominy, 1950 ul. Grand Central Moderns, akwarela

GABOR PETERDI (ur. 1915, Budapeszt)

145. Wnętrze, 1951 ul. Grace Borgenicht Gallery, akwarela

PHILIP PIECK (ur. Holandia)

146. Pięć postaci, 1944 ul. Contemporary Arts Inc, akwarela

SIBLEY SMITH (ur. 1908, Nowy Jork)

147. Morze I, ul. Willard Gallery, akwarela

148. Morze II, 1950 ul. Willard Gallery, akwarela

IRWIN TONSTER (ur. 1921, Nowy Jork)

149. Akty w krajobrazie, 1953 ul. Martha Jackson Gallery, akwarela

SYLVIA WALD (ur. 1914, Filadelfia)

150. Wodospad, 1953 ul. Meltzer Gallery, akwarela

akwarele

WILLIAM BAZIOTES (ur. 1912, Pittsburgh)

101. Postać w dymie, 2.1947 ul. Kootz Gallery, akwarela

MORRIS BLACKBURN (ur. 1902, Filadelfia)

102. Drugi, 1953 ul. Milch Galleries, akwarela

103. Okrety, 1953 ul. Milch Galleries, akwarela

WILLIAM BOUGHTON (ur. 1915, Dubuque, Iowa)

104. Punkt styczny, 1953 ul. Meltzer Gallery, akwarela

105. Przemijające dni, 1953 ul. Meltzer Gallery, akwarela

BYRON BROWNE (ur. 1907, Yonkers, Nowy Jork)

106. Konstrukcja, 1950 ul. Grand Central Moderns, akwarela

GUNYOR BULL-TELMAN (ur. 1909, Bodø, Norwegia)

107. Życie falni, 1929 ul. Meltzer Gallery, akwarela